

Міністерство освіти та науки, молоді та спорту України
Міністерство охорони здоров'я
Сумський державний університет
Медичний інституту

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Topical Issues of Clinical and Theoretical
Medicine

Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції
Студентів та молодих вчених
(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

НАРИС ПРО ВКЛАД Д.К. ЗАБОЛОТНОГО У БОРТЬБУ З ХОЛЕРОЮ: СТУДЕНТСЬКИЙ ПЕРІОД НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Радіонова Д.М., СМ 403

Науковий керівник – к.б.н. Липовська В.В.

Сумський державний університет,

кафедра гігієни та екології з курсом мікробіології, вірусології та імунології

У наш час ми з гордістю говоримо про те, що світове визнання Данилу Кириловичу принесли його дослідження у галузі мікробіології та епідеміології холери і чуми, хоча висвітлення цих внесків у науку вітчизняні джерела дають дуже обмежено. У зв'язку з цим ми поставили собі за мету дослідити вклад Д.К. Заболотного у боротьбу з холерою у студентські роки.

Основним методом дослідження нашої роботи було проведення пошуку літературних джерел, які висвітлюють події життя Данила Кириловича Заболотного у боротьбі з холерою.

Перші наукові дослідження по вивченню збудника холери Д.К. Заболотний розпочав у 1890 року, працюючи асистентом у Одеській бактеріологічній станції після відрахування його з числа студентів Новоросійського університету. Молодий науковець вивчав етіологічну роль холерного вібріону в захворюванні на холеру, займався отриманням та випробовуванням протихолерної сироватки та створив експериментальну модель холери на ховрахах.

1893 рік – рік, коли у Росії та Україні лютувала холера. Саме в цей рік молодими науковцями був здійснений "... сміливий експеримент, направлений на як найшвидший пошук захисту від холери". У 1893 році 26-річний студент III курсу медичного факультету Київського університету св. Володимира Данило Заболотний разом з прозектором кафедри загальної патології Іваном Григоровичем Савченко та студентом П.І. Статкевичем поставили на собі сміливий, глибоко продуманий дослід, який повністю повторював експеримент, який був здійснений раніше на ховрахах. Науковий керівник молодих ентузіастів В.В. Підвисоцький попереджав їх про великий ризик, але майбутні епідеміологи не відступали. Попередньо молоді експериментатори у березні та квітні 1893 року випили культуру інактивованих холерних вібріонів. Експеримент молоді науковці розпочали 1 травня 1893 року. Про цей небезпечний експеримент у нотатці "Опыт иммунизации человека против холеры" повідомила газета "Русский врач" (№ 20-21 за 1893 р.): "1 травня у 11 годин 30 хвилин натще, попередньо здійснивши нейтралізацію шлунку прийомом 100 мл 1% розчину харчової соди, Д. Заболотний та І. Савченко в присутності професорів В.В. Підвисоцького та Ф.А. Леша, а також робітників лабораторії ізолювались у спеціально відведеному приміщенні та прийняли 0,1 мл розчину 24-годинної бульйонної розводки холерних вібріонів... Одночасно з тієї ж пробірки розводку культури бактерій науковці вприснули у черевну порожнину двом дорослим кроликам... Один з кроликів загинув ввечері, а другий – вночі. Експериментатори навпаки ніяких хворобливих явищ не помітили з початку досліду і до останнього дня, 9 травня, хоча інфікування відбулося. Науковці стали легендою!" Результати цих досліджень були опубліковані у статті "Опыт иммунизации человека против холеры". За допомогою цього експерименту була доведена можливість перорального щеплення проти холери. Одночасно дослід вперше підтвердив вібріоносійство серед здорових людей під час холери.

Підсумовуючи вклад Данила Кириловича Заболотного у боротьбу з холерою на початку своєї наукової діяльності можна стверджувати, що науковець довів можливість та ефективність перорального щеплення проти холери, підтвердив факт вібріоносійства серед людей під час спалаху холери та створив експериментальну модель холери на ховрахах.